ख्रिस्त राजा

आपण ख्रिस्त राजाचा महान सण साजरा करीत आहोत: आपला सेवक पुढारी. आजच्या युगाला सेवक नेत्यांची पहिल्याहून जास्त कशी गरज आहे ह्यावर आपण मनन चिंतन करूया.

"सेवक नेता" हा शब्द प्रथम रॉबर्ट के. ग्रीनलीफ ह्याने १९७० मध्ये त्याच्या "सेवक हा एक नेता" ह्या त्याच्या निबंधात नमूद केला होता. सेवक नेता होणे म्हणजे काय? एका सेवक नेत्याचे गूण काय आहेत? त्याला किंवा तिला प्रथमतः सेवा करायची आहे व सेवा करून घ्यावयाची नाही ह्या नैसर्गिक भावनेने सेवक नेता हा सर्वप्रथम एक सेवक असतो. सेवक नेत्याला सेवा करण्याची इच्छा असते आणि एखाद्या व्यक्तीचा विकास, खऱ्या अर्थाने काळजी घेणारा, ध्येयाभिमुख, प्रभावी, आत्म्याने प्रेरित होऊन निर्णय घेणारा, इतरांना सबल करणारा, आव्हानात्मक, प्रोत्साहन देणारा, इतर व्यक्तीचे - कुटुंबाचे - समाजाचे भले व्हावे अशी इच्छा असणारा; अधिकार वाटून घेणारा; इतरांच्या गरजांना प्राधान्य देणारा आणि त्यांना त्यांच्या क्षमता आणि क्षमतांनुसार सर्वोत्तम कार्य करण्यास आणि विकसित करण्यास मदत करणारा; निर्णय घेण्याची शक्ती असणारा; आत्मविश्वास आणि सहयोग कौशल्ये निर्माण करणारा असा सेवक नेता असतो. सेवक नेता हा एक चांगला श्रोता, उत्तम संभाषण करणारा, एक आदर्श, सहानुभूतीशील, दूरदृष्टी, दूरदर्शी, मागून नेतृत्व करणारा, उपचार करणारा, वचनबद्ध, पारदर्शक, सहाय्यक, जबाबदार, खरा, प्रामाणिक, विश्वास ठेवणारा, जबाबदाऱ्या वाटणारा, अभिप्रायासाठी खुला, अंतर्ज्ञानी आणि इतरांवर सकारात्मक प्रभाव टाकणारा असतो. केवळ सेवक-नेतृत्वच जग बदलू शकते!

येशू सेवा करण्यास आला होता व सेवा करून घ्यावयास नव्हे. मार्क १०:४५ मध्ये जेव्हा येशू, "मनुष्याचा पुत्र सेवा करून घ्यावयास नव्हे तर सेवा करावयास आलो आहे" असे जेव्हा म्हणतो तेव्हा तो स्वतःला सेवक म्हणून सादर करतो. जेव्हा येशू ख्रिस्त आपल्या मध्ये मानव म्हणून राहावयास आला तेव्हा त्याने आपल्यासमोर सेवकाचा आदर्श ठेवला. जेव्हा त्याने देवाच्या आज्ञेचे पालन केले तेव्हा तो सेवक झाला. जेव्हा त्याने शिष्यांचे पाय धुतले तेव्हा तो सेवक होता.

निवडलेला सेवक: यशया ४२: १ मध्ये: “हा माझा सेवक आहे, ज्याला मी सांभाळतो, माझा निवडलेला आहे ज्याच्यामध्ये माझा आत्मा आनंदित आहे; मी माझा आत्मा त्याच्यावर ठेवला आहे. तो राष्ट्रांना न्याय देईल.” असे म्हटले आहे. येशू हा एक राजा आहे जो एक सेवक देखील आहे, एक गुलाम आहे जो सर्व काळातील सामाजिक-राजकीय शिडीवर सर्वात खालच्या स्तरावर आहे. तो पृथ्वीवरील सामर्थ्य सांगून किंवा इतरांच्या मतांमध्ये फेरफार करून राज्य करत नाही, तर त्याच्या पित्याची इच्छा स्वीकारून आणि आपल्या पापांची खंडणी म्हणून आपला प्राण अर्पण करून राज्य करतो, म्हणून त्याला त्याचा निवडलेला सेवक म्हणतात.

सेवक नेता: मूलगामी ख्रिस्ती समाजात एक समन्वयक, सह समन्वयक किंवा सेवक नेता म्हणून मला देवाने ह्या कार्यासाठी व ह्या वेळेला निवडलेले आहे! त्याने मला ज्यांची जबाबदारी दिलेली आहे त्यांच्याप्रती माझा कोणता दृष्टिकोन आहे - सेवा करण्याचा कि सेवा करवून घेण्याचा? माझ्या लोकांनी पूर्णवेळ माझ्यावर अवलंबून राहावे अशी माझी इच्छा आहे कि मी त्यांना सशक्त करण्यास तयार आहे? लोकांबरोबरच्या माझ्या नातेसंबंधात मी थोडा आणखी येशूसारखा होऊ शकतो कि मी न्याय करणारा, निषेध करणारा व कायमचा दुसऱ्यांना नावे ठेवणारा ज्यामूळे मी स्वतःला दुसऱ्यापर्यंत प्रेमाने व सेवावृत्तीने पोहोचण्यापासून स्वतःला परावृत्त करतो? इतरांना त्यांच्या केवळ शारीरिक नव्हे तर अध्यात्मिक, बौद्धिक व भावनिक वेदना व दुःखातून बाहेर काढून माझ्याकडे सोपवलेल्या लोकांच्या वृद्धीत मला रस आहे का? ज्याप्रमाणे येशूने प्रेम केले तसे प्रेम करण्यास व दुसऱ्यांचे भले चिंतण्यास मला भिती वाटते काय? माझ्या विभागात, धर्मग्रामात सेवा करताना "कोणीही गरजू असणार नाही" हे पाहण्यास मी उदार व सर्वेंदनशील आहे का?

“इतर लोकांच्या सर्वोच्च प्राधान्याच्या गरजा पूर्ण केल्या जात आहेत याची खात्री करण्यासाठी सेवक-प्रथम असलेल्यांनी घेतलेल्या काळजीमध्ये त्याच्यातील फरक दिसून येतो. सर्वोत्कृष्ट चाचणी, आणि जी चालवण्यास कठीण असते ती म्हणजे: ज्यांना सेवा दिली जाते त्यांची व्यक्ती म्हणून वाढ होते का?

सेवा करत असताना ज्यांची सेवा केली जाते ते अधिक निरोगी, शहाणे, स्वातंत्र, अधिक स्वायत्त, स्वतः सेवक बनण्याची अधिक शक्यता असणारे बनतात का? आणि, समाजात ज्यांना सर्वात कमी विशेषाधिकार आहे त्यांच्यावर काय परिणाम होतो? त्यांना फायदा होईल का किंवा कमीत कमी ते आणखी जास्त वंचित होणार नाहीत?

नेतृत्वाचा असा कोणताही गुणधर्म नसेल ज्याचा आदर्श येशूने आपल्या शिष्यांना शिक्षण देताना त्यांच्यासमोर ठेवला नसेल. त्याच्या उदाहरणाचे अनुसरण करून आपण चूक करू शकत नाही. येशूसारखे नेतृत्व केल्याने आपल्या जीवनात आणि ज्यांच्यावर आपण प्रभाव पाडतो त्यांच्या जीवनात मोठा फरक पडेल!

चिंतनासाठी प्रश्न:

१. राजा म्हणजे कोण? एखाद्या राजाची कोणती प्रतिमा माझ्या मनात आहे? येशू त्या प्रतिमेत बसतो का?

२. माझ्या येशू राजाच्या सेवक नेत्याच्या मार्गाचा अवलंब करण्यास मी तयार आहे का?

३. मला प्रभूने ह्या वेळेला व काही विशिष्ट कालावधीसाठी त्याच्या लोकांची सेवा करण्यास निवडलेले आहे का? ज्या लोकांची सेवा करण्यासाठी मला बोलावले आहे त्यांच्याबद्दलच्या माझ्या धारणा, दृष्टिकोन, समजूत, वागणूक, भावना बदलण्याचे आव्हान स्वीकारण्यास मी तयार आहे का?

सि. रेना रॉड्रिग्ज *ह्या Daughters of the Heart of Mary (NIrmala Niketan) संस्थेच्या धर्मभगिनी आहेत व ART Team (Archdiocesan Resource Team) for the SCCs च्या सदस्या आहेत.*